

Микитчак Тетяна Ігорівна
Студентка 1 курсу ОС «магістр» факультету фінансів та обліку
Науковий керівник: к.е.н, доцент кафедри фінансів ім. С.І. Юрія Квасниця О.В.
Тернопільський національний економічний університет

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УКРАЇНІ

Розвиток транскордонного співробітництва (ТКС) та впровадження дієвих механізмів його регулювання дає змогу успішно вирішувати локальні проблеми, максимально використовувати національний потенціал, поступово згладжуючи недоліки периферійності в соціально-економічному розвитку окремих адміністративно-територіальних одиниць та країни в цілому. Саме тому виникає необхідність ефективного державного регулювання міжрегіонального співробітництва. Для вдосконалення сфери фінансового регулювання доцільно буде впровадити певні зміни, які будуть спрямовані на отримання максимальної користі від співпраці. Вивчаючи позитивний досвід зарубіжних країн, зокрема Польщі варто запровадити такі кроки:

1. Покращити інвестиційний клімат регіонів, зменшити кількість адміністративних перешкод. На стан ТКС прямий вплив має інвестиційна позиція країни та стан інвестиційного клімату. Для того щоб покращити дані показники потрібно ліквідувати негативні чинники впливу. До таких аспектів можна віднести: нестабільну економічну та політичну ситуацію Україні; високий рівень корупції та тіньової економіки; нестабільне антимонопольне законодавство; державний контроль за діяльністю інвесторів та їх партнерів в Україні; використання засобів виробництва українським партнерам отриманих від іноземних інвесторів не за призначенням [1].

2. Ліквідувати тінізаційний сектор транскордонної торгівлі, а також стимулювати створення прикордонних торгівельних та логістичних центрів. Перш за все, варто наголосити, що на сьогодні особливо актуальними повинні

стати заходи проти збільшення обсягу контрабандного потоку товарів через кордон. Причиною такого явища є суттєва різниця рівня цін в Україні та країнах-сусідах на підакцизну групу товарів – особливо на алкогольні та тютюнові вироби.

На мою думку, для того, щоб активізувати боротьбу з контрабандною та тінізацією торгівлі, доцільним було б створення торгівельно-логістичних центрів у прикордонних регіонах. Наприклад, досвід Польщі та Литви показує, що заснування дистрибуційного центру у місті Маріамполь зменшило потік контрабандних товарів, адже споживачі швидше купляли якісні товари у перевіреного постачальника на противагу нелегально завезеним товарам.

3. Забезпечити податкові стимули для розвитку малого та середнього підприємництва/бізнесу. Для того щоб в Україні сформувалось сприятливе підприємницьке середовище, яке має змогу забезпечити ділову активність та зайнятість населення, притік інвестицій та забезпечити розвиток бізнесу у прикордонних областях України варто запровадити реформи національного законодавства – ініціювати введення пільгових умов до системи оподаткування, бюрократичних процедур, доступу до державних послуг/ресурсів суб'єктам, які здійснюють діяльність.

4. Децентралізувати державне управління сфери ТКС. Значна кількість проблем, котрі мають місце в прикордонних областях України при здійсненні ТКС із країнами-сусідами, виникають через систему державного управління. Зокрема, для того, щоб реалізувати проекти потрібно узгоджувати всі рішення з центральними установами. Обмежені повноваження регіональної та місцевої гілки влади позбавляють всіх необхідних ресурсів для того, щоб вирішувати завдання співробітництва на міжнародному рівні. Саме тому, у першу чергу потрібно узгодити національні, регіональні інтереси та пріоритети. [3]

5. Забезпечити можливість співфінансування ТК проектів та децентралізувати фінансування програм ТКС. Особливої уваги варто приділити питанням децентралізації фінансування, адже зараз в Україні діє така система планування бюджетних коштів: спершу відбувається збір заявок від регіонів, а

потім визначається скільки коштів отримає той чи інший регіон на здійснення ТКС. А для того, щоб підвищити ефективність від залучених коштів на ТКС місцевим органам влади варто надати право самостійно разом із владно з адміністративно-територіальних одиниць держав-сусідів вирішувати транскордонні проблеми розвитку, а особливо тих, які стосуються наповнення місцевого бюджету та використання коштів. Отже, в українському адміністративно-фінансовому середовищі існують певні обмеження для органів місцевого самоврядування порівняно із країнами-сусідами членами ЄС, в тому числі і Польщею. Особливої уваги також, потребує процедура реєстрації та перереєстрації ТК проєктів Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, адже дану процедуру потрібну спростити та полегшити.

6. Посилити контроль за використанням фінансових ресурсів, котрі є залучені для розвитку ТКС. Задля того, щоб ефективно використовувати гранти пропонується ввести такі зміни:

1) забезпечити повну прозорість у звітах про витрачені кошти. Повинно бути опубліковано на що витрачені грантові кошти, яка сума, та отримані результати;

2) посилити контроль сторони грантодавців. Варто надати зобов'язання грантоотримувачам публікувати контактні дані їхніх донорів [2].

Отож, підсумовуючи все вищевказане, реформування системи ТКС, особливо у сфері фінансування призведе до збільшення ефективності від проєктів, програм для України.

Список використаних джерел:

1. Герзанич В. Інвестиції як ключовий фактор розвитку транскордонного регіону. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal//chem_biol/nvnltn/21_10/189_Ger.pdf.

2. Заблоцький М. 343 гранти на 3,3 млрд.дол. І де результат?! Українська правда. Блоги. Київ, 2015. URL: <http://blogs.pravda.com.ua/authors/zablodsky/5616378563376/>.

3. Транскордонне співробітництво України у новій системі єврорегіональної політики. *Соц.-екон. дослідж. в перехід. період: Зб. наук. пр.* 2005. Вип. 2. С. 299-308.

Михайлишин Ірина Зіновіївна
Головний спеціаліст відділу аналізу даних соціальної та демографічної статистики Головного управління статистики у Тернопільській області

СИСТЕМА СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА ТУРИСТИЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Туристичний бізнес – це важлива галузь економіки, а також одна із ланок розвитку міжнародного співробітництва. Туристично-рекреаційну сферу визнано одним із пріоритетних секторів національної економіки. Незважаючи на вигідне геополітичне розташування та конкурентоспроможне туристичне середовище для розвитку практично усіх видів туристичної діяльності, галузь перебуває в стані повільного розвитку [1, с. 34]. Туризм відіграє важливе соціально-економічне значення, оскільки за рахунок нього: збільшуються доходи та створюються нові робочі місця; розвиваються як галузі, що пов'язані з виробництвом туристичних послуг, так і соціальна й виробнича інфраструктура регіонів; відроджуються народні промисли та традиції; зростає життєвий рівень населення, а також збільшуються валютні надходження [2, с. 158].

Дослідження туристичного ринку, туристичних послуг та його складових є важливим у формуванні конкурентоспроможного середовища для суб'єктів цієї сфери, щоб отримати об'єктивну інформацію про процеси та запропонувати дієві заходи щодо розвитку галузі. Специфічність туризму, як сфери економіки (об'єднує низку галузей: транспорт, зв'язок, готельне господарство, банки, сферу розваг тощо), зумовлює значні труднощі в отриманні економічної інформації для аналізу туристичної діяльності на всіх рівнях.